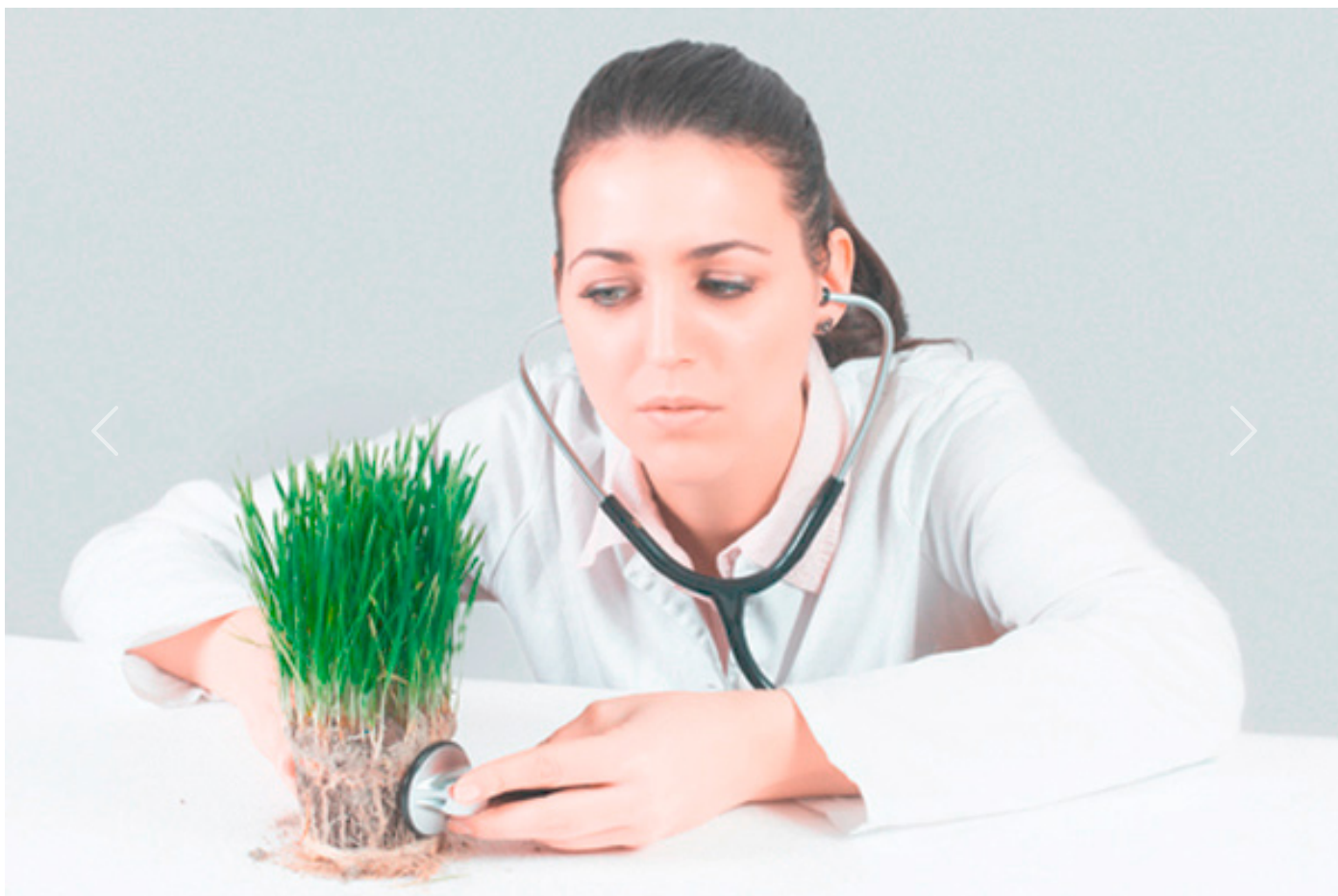

128 godina – profesionalna zaštita bilja

Автор(и): Растителна защита
Дата: 15.01.2024 Брой: 1/2024

Danas, u skladu s tradicijom, obilježavamo 128 godina djelatnosti zaštite bilja u Bugarskoj, povijest ispunjenu izazovima i poteškoćama, čija je glavna misija i dalje očuvanje raznolikosti biljnih vrsta. Zaštita bilja ključni je čimbenik za razvoj moderne i održive poljoprivrede, konkurentne u dinamičnom okruženju kontinuiranih klimatskih i gospodarskih promjena. Proslava pod motom “Zaštiti bilje – sačuvati život” održat će se 16. siječnja u Auli Poljoprivrednog sveučilišta u Plovdivu.

Sretan praznik svim “liječnicima” bilja koji postavljaju ispravne dijagnoze i propisuju odgovarajuće tretmane i proizvode za zaštitu bilja!

U početku bijaše vinova loza...

U dalekoj 1884. godini pojavila se u Bugarskoj filoksera – "vinova kuga" – najteža nesreća koja je ikada zadesila naše vinogradarstvo. U roku od nekoliko godina uništen je velik dio vinograda u regijama Vidin, Lom, Vraca i drugima. Put filoksere od zapada prema istoku i odatle južno preko Balkanskog gorja obilježen je trakama crvenog platna podignutim visoko iznad oboljelog vinograda. Taj "front" zahvatio je cijelu Bugarsku i od 1.150.000 dekara vinograda 1897. godine, površina se smanjila na 434.000 dekara 1919. godine. Pojava filoksere zahtijevala je hitne mjere: donošenje "Zakona o mjerama protiv zaraze filokserom (Vinova kuga) i obnovi vinograda koje je ona opustošila" Dekretom cara Ferdinanda od 16. siječnja 1896. Upravo se tim zakonom postavlja službeni početak borbe protiv štetnih organizama biljaka i djelatnosti zaštite bilja u našoj zemlji. Tako je 16. siječnja usvojen kao stručni praznik stručnjaka za zaštitu bilja u Bugarskoj.

Kratka povijest djelatnosti zaštite bilja u Bugarskoj

Usljedio je niz zakona koji pravno reguliraju djelatnost zaštite bilja u zemlji:

- Zakon o unapređenju poljoprivredne proizvodnje i zaštiti poljskih dobara – 1925., koji regulira karantenske mjere za uvoz poljoprivrednih proizvoda;
- Godine 1930. donesen je prvi samostalni zakon koji uređuje zaštitu bilja od bolesti i štetnika, a Dekretom br. 21 cara Borisa III od 10.04.1933. ratificirana je Međunarodna konvencija za zaštitu bilja iz Rima 1929.

Tijekom godina nije postojala centralizirana struktura koja bi provodila sve aktivnosti zaštite bilja u zemlji. U skladu sa zahtjevima postavljenim u Međunarodnoj konvenciji za zaštitu bilja iz Rima 1951., 1991. godine Velika narodna skupština ratificirala je Međunarodnu konvenciju i tim činom omogućila uspostavu službe u skladu s međunarodnim standardima.

Dekretom br. 131 Vijeća ministara od 15. srpnja 1992. i naknadnom Naredbom ministra poljoprivrede i prehrambene industrije od 14. listopada iste godine, osnovana je Nacionalna služba za zaštitu bilja (NSZB).

Donošenjem Zakona o zaštiti bilja iz 1997. i dopuskog 2001. godine, Služba je potvrđena i institucionalizirana kao jedino službeno državno tijelo za obavljanje kontrolnih i regulatornih funkcija u području zaštite bilja. Kao vanjska fitosanitarna granica EU, NSZB ulagala je napore da uskladi zakonodavstvo s onim Zajednice u područjima kao što su biološko ispitivanje i odobravanje sredstava za zaštitu bilja, organska poljoprivreda, fitosanitarna kontrola, središnji laboratorij za kontrolu pesticida i regionalni laboratoriji za kontrolu štetnika.

Godine 2021. osnovana je Bugarska agencija za sigurnost hrane (BFSA) kao jedinstveno tijelo za kontrolu sigurnosti i kvalitete hrane u Republici Bugarskoj. Struktura Agencije ujedinjuje tri glavne i neovisne službe u

području poljoprivrede: Nacionalnu veterinarsku službu, Nacionalnu službu za zaštitu bilja, kao i Nacionalnu službu za žitarice i stočnu hranu.

Njena je glavna funkcija kontrola usklađenosti s nacionalnim i europskim zahtjevima kontrole u području:

Zaštita bilja kao sastavnica šireg koncepta zdravlja bilja

Tijekom proteklog desetljeća, čovječanstvo je oštro osjetilo prijetnju klimatskih promjena, gubitka biološke raznolikosti i onečišćenja planeta. Globalna potreba za postizanjem visokog zdravstvenog statusa ratarske proizvodnje u nestabilnom i vrlo dinamičnom klimatskom i fitosanitarnom okruženju također zahtijeva značajne promjene u našem shvaćanju zaštite bilja.

Klasična definicija zaštite bilja kao usmjerene isključivo na izravno uništavanje određenog štetnog organizma zamjenjuje se zaštitom bilja u kojoj to postaje posljednje sredstvo.

Zaštita bilja postaje sastavnica šireg koncepta zdravlja bilja, koji uključuje zdravlje tla u koje se sije sjeme, kompleks mikroorganizama i hranjivih tvari u tom tlu, karakteristike sjemena, uključujući otpornost ili barem toleranciju na ekonomski važne bolesti i štetnike, primjenu novih poljoprivrednih praksi u uzgoju usjeva, kao što su združeni usjevi, mamci usjeva, trake cvjetnica, malčiranje i drugo, koje potiču korisne organizme i imaju odbojni ili suzbijajući učinak na štetne. Tomu možemo dodati mogućnosti koje pruža digitalizacija procesa – internet, metode daljinskog praćenja, inovativna sredstva za upravljanje pritiskom štetnika i bolesti bez nužnog iskorjenjivanja.

Rasprava o budućnosti zaštite bilja u EU – dio šire rasprave o budućnosti proizvodnje hrane i sprječavanju klimatskih promjena

Prema prof. Vili Harizanovoj, dekanici Fakulteta za zaštitu bilja i agroekologiju Poljoprivrednog sveučilišta u Plovdivu, samo je pitanje vremena kada će se ti novi proizvodi i tehnologije u širokoj mjeri uvesti u praksu, ali je u tu svrhu potreban mnogo intenzivniji rad na nacionalnoj razini kako bi se podigla svijest poljoprivrednika o promjenama koje će se dogoditi i o inovacijama u zaštiti bilja. Uspješna poljoprivreda zahtijeva blisku suradnju u trokutu znanja: znanost – obrazovanje – poslovanje i javna uprava. Stvaranje potrebnog stručnog kapaciteta dobro obučених stručnjaka koji će raditi u bliskoj suradnji sa znanstvenicima, sa sveučilišnim obrazovanjem i sa sektorskim organizacijama proizvođača, prerađivača i trgovaca ključno je.

“Zaštita bilja” – preferirana i uspješna akademska disciplina

Dan stručnjaka za zaštitu bilja prvi put je svečano obilježen 16. siječnja 2006. u Auli Poljoprivrednog sveučilišta – Plovdiv povodom 110. obljetnice objave prvog bugarskog regulatornog akta u području zaštite bilja. Tijekom godina, visoko učilište pokazalo se kao najbolje mjesto za podučavanje i razvoj studijskih programa “Zaštita bilja” i “Ratarski nauci”.

Osmu godinu zaredom, Poljoprivredno sveučilište – Plovdiv osvaja prvo mjesto sa studijskim programima “Ratarski nauci” i “Zaštita bilja”

Dana 12. siječnja 2024., na svečanoj ceremoniji, uručene su nagrade sveučilištima koja zauzimaju prvo mjesto u svojim stručnim područjima, prema Bugarskom sustavu rangiranja sveučilišta. Događaj, poznat kao “Akademski Oscar”, okupio je akademsku elitu i predstavnike poslovne zajednice. Poljoprivredno sveučilište – Plovdiv je, osmu godinu zaredom, nacionalni lider u područjima “Ratarski nauci” i “Zaštita bilja”.

Stručni praznik stručnjaka za zaštitu bilja i proslava 128 godina djelatnosti zaštite bilja u Bugarskoj održat će se na Poljoprivrednom sveučilištu – Plovdiv 16.01.2024., dvorana 7, pod motom “Zaštiti bilje – sačuvati život”.

Organizator događaja je Bugarska agencija za sigurnost hrane (BFSA). Suorganizatori – Poljoprivredno sveučilište – Plovdiv, Udruženje industrije za zaštitu bilja Bugarske, Bugarsko udruženje za zaštitu bilja.

PROGRAM

13:30 Otvaranje i pozdravni govori u zgradi Fakulteta za zaštitu bilja i agroekologiju, dvorana 7, Poljoprivredno sveučilište, Plovdiv

14:00 – 16:00 Forum za zaštitu bilja: prezentacije u zgradi Poljoprivrednog sveučilišta, Plovdiv

19:30 Bal stručnjaka za zaštitu bilja s glazbenim programom, u restoranu hotela Imperial, Plovdiv